GRIS 25

NORGES STØRSTE SVINEFAGLIGE KONGRESS

20.–21. november 2025

Gris i '25 er fullbooket

Tusen takk til alle som har meldt seg på!

Hvordan optimalisere og tilpasse forsikring til produksjon og egen risiko?

Per-Asbjørn Andvik
Ansvarlig Skadeforebygging og Risikostyring Landbruk i Gjensidige

1. Gjensidige og forsikring av norsk landbruk, **inkl svineproduksjon.**
2. Hvilke valgmuligheter har du som grisebonde når du skal forsikre din produksjon?
3. Optimalisere dine forsikringer til produksjonen (svin) og egen risiko.
4. Litt skadeforebygging.

Per-Asbjørn Andvik, leder skadeforebygging og risikostyring Landbruk, Gjensidige

Landbrukets forsikringsselskap i over 200 år i hele Norge!

Svært god kundetilfredshet

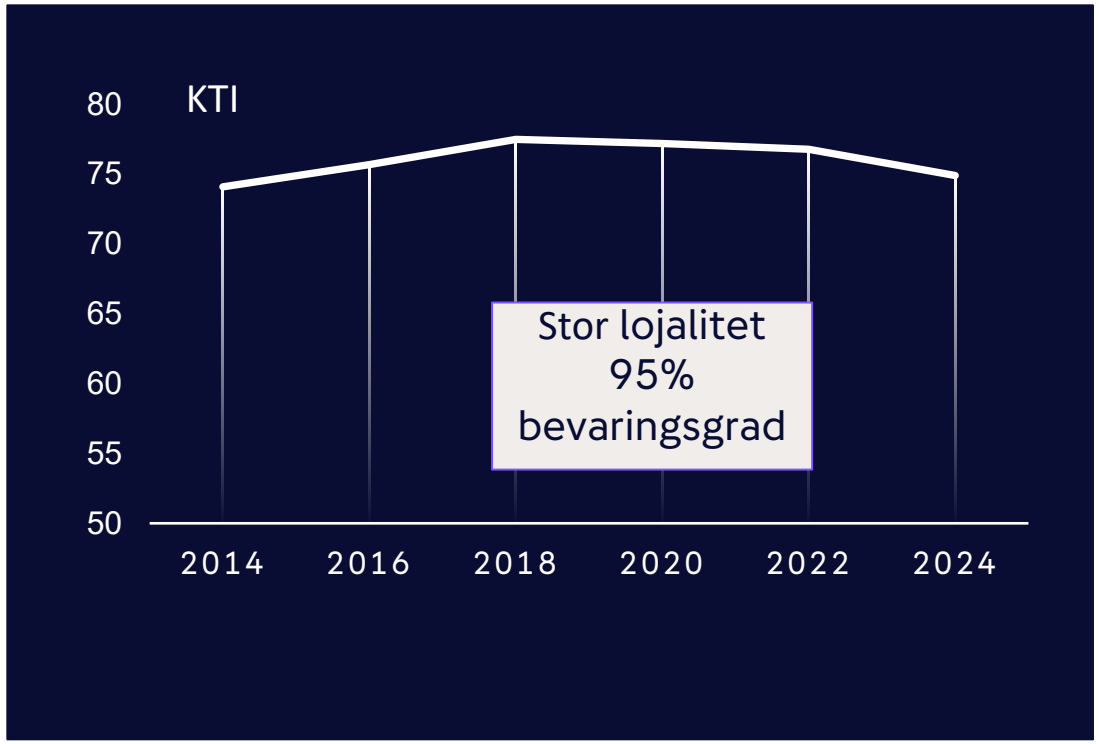

Markedsleder

- 52% markedsandel blant produserende gårder

Landbruk er største bransje i Gjensidige

Kundeutbytte

- Kundeutbytte = overskuddet deles med kundene gjennom Gjensidigestiftelsen
- 11 % av forsikringspremien i retur
- 285 mill. kroner utbetalt til landbruket i 2025

Classified: General Business

Bred tilnærming, også for svineproduksjon!

Privat

Landbruk

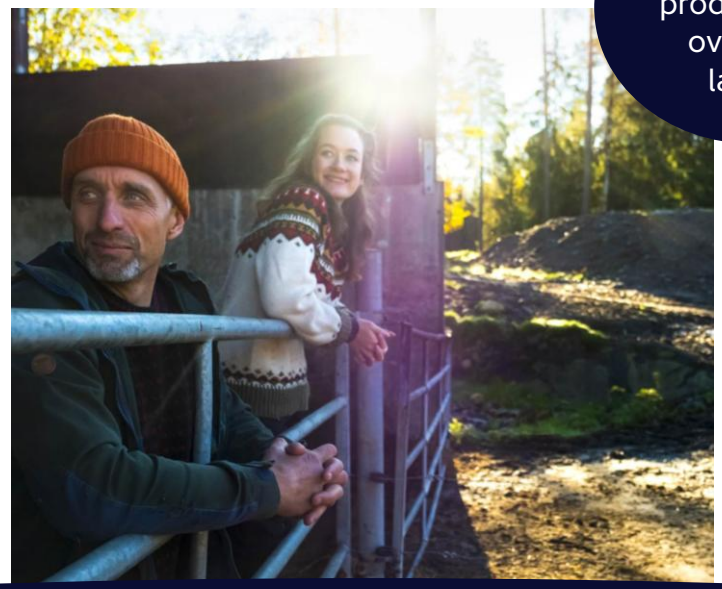

Vi forsikrer alle type produksjoner over hele landet

Tilleggsnæring

4H
NBK
NBU
Norsk Sau og Geit
Norsk Gartnerforbund
Hanen
Inn på tunet
Norges Bondelag
Norsk Bonde og Småbrukarlag

Norsk landbruksrådgivning
Landbrukets Dataflyt
Mimiro
Norsk landbrukssamvirke
Landbrukets Brannvernkomite

Gjensidige Forsikring Group

Classified: General Business

Gjensidige

Optimalisere dine forsikringer til produksjonen og egen risiko

NB: i tillegg til produksjonsforsikringer som vi har fokus på i dag, er selvfølgelig forsikring av liv og helse for deg og familien svært vesentlig!!

Gjensidige

Avgjørende betydning for begge parter, bonde og forsikringsselskap:

Korrekt informasjon og opplysning om: produksjon, omfang, årlig omsetning inkl produksjonsrelaterte tilskudd og andre vesentlig info som har betydning for mulig oppgjør!

Riktig informasjon = riktig oppgjør!!!

Ved større endringer i omfang og omsetning; husk å varsle!!

Forsikringsalternativer i svineproduksjon:

Dekninger og utvidelser

Utvidelser

Avbruddstid, driftstap (gjelder alle dekninger)

Kunde/leverandør - Heldekning inkl. driftstap ***

Besetning i karantene ***

Kunde/leverandør - Ulykke inkl. drifstap **

Kunde/leverandør - Sykdom inkl. driftstap *

Avlingssvikt

Classified: General Business

Eksempel på dekning, Svin Pluss:

Svin inkl. driftstap

Fornyelse gjelder fra 15.05.2025

Hva er forsikret	Forsikringssum	Egenandel
Kombinert produksjon:		
- Helsegris / Driftsinntekter	4 600 000	
Pris: [redacted]		
Forsikringen dekker		
Svin Pluss - Avbruddstid 24 måneder - Kunde/leverandør, ikke dekning Forsikringstaker har ved forsikringens ikrafttredelse erklært at besetningen er frisk, ikke er inne i en prøvetakingsperiode for å bli erklært fri for en bestemt sykdom og ikke har vært behandlet for smittsom sykdom siste året.		100 000
Naturskade		8 000

Kan velge et større beløp som viser din egenrisiko

Sikkerhetsforskrifter - hva sikrede må gjøre for å forebygge skader - se til slutt i del 1
Dersom dette ikke overholdes, kan retten til erstatning bortfalle helt eller delvis, jf. forsikringsavtaleloven § 4-8 og § 4-11.
Dette gjelder også forsikringstaker, ektefelle/samboer, avløser og andre som er ansvarlig for forsikret produksjon.

Classified: General Business

Eksempel på en dekning, splittet ulykke og sykdom:

Svin inkl. driftstap

Fornyelse gjelder fra 18.06.2025

Hva er forsikret	Forsikringssum	Egenandel
Smågrisproduksjon:		
- Helsegris / Driftsinntekter	3 517 000	
Pris: kr [redacted]		
Omsetningstall fra [redacted]		
Forsikringen dekker		
Ulykke inkl. driftstap		75 000
- Avbruddstid 24 måneder		
Sykdom inkl. driftstap		35 000
- Avbruddstid 12 måneder		
Forsikringstaker har ved forsikringens ikrafttredelse erklært at besetningen er frisk, ikke er inne i en prøvetakingsperiode for å bli erklært fri for en bestemt sykdom og ikke har vært behandlet for smittsom sykdom siste året.		
Naturskade		8 000

Kan velge betydelig større beløp, **kan** ha stor påvirkning på premie.

Sikkerhetsforskrifter - hva sikrede må gjøre for å forebygge skader - se til slutt i del 1
Dersom dette ikke overholdes, kan retten til erstatning bortfalle helt eller delvis, jf. forsikringsavtaleloven § 4-8 og § 4-11.
Dette gjelder også forsikringstaker, ektefelle/samboer, avløser og andre som er ansvarlig for forsikret produksjon.

Classified: General Business

Momenter ved valg av «Utvidelser»:

Utvidelser

Avbruddstid, driftstap (gjelder alle dekninger)

Kunde/leverandør - Heldekning inkl. driftstap ***

Besetning i karantene ***

Kunde/leverandør - Ulykke inkl. drifstap **

Kunde/leverandør - Sykdom inkl. driftstap *

Avlingssvikt

- Antall **måneder** valgt.
- **Kun** aktuelt for produsenter som er **HELT** avhengig av andre kunder(smågris)/leverandører (nav/satellitt)
- Lite aktuelt for **ordinær** Svineprodusent

- **Kun og kanskje aktuelt for grovforprod. til svin, utegris!**
- For kombinasjon svin og planteproduksjon; egen dekning «Planteproduksjon inkl avlingssvikt».

Classified: General Business

SPF; Gjensidige støtter omlegging til SPF, men….

- **Produsenten endrer fra konvensjonelt hold til SPF**
- Sanering og overgang til SPF skal være basert på en godkjent saneringsplan. Godkjenningen av planen skal være gitt av slakteriets veterinærkonsulent eller Helsetjenesten for svin, Animalia. Saneringsplanen må omfatte en vurdering av om det er naturlig/nødvendig med tiltak i svinebesetninger som ligger nærmere enn 400 meter (avstand målt fra driftsbygning til driftsbygning alternativt fra der svin holdes / ferdes) fra besetningen som skal saneres. Eksempelvis kan det lages avtaler om at nærliggende slaktegrisbesetninger kun skal motta SPF-dyr. Kopi av saneringsplan skal sendes forsikringsselskapet.
- Det skal fremgå av saneringsplanen at uteområdet skal utformes på en slik måte at gnagere hindres fra å oppholde seg nær besetningens driftsbygning. Dette kan omfatte fjerning av beplantning / vegetasjon, grusing / steinlegging, rydding langs vegger og gårdsplass.
- Dersom det tidligere har vært påvist APP hos produsenten skal det vurderes om vi bør ta forbehold mot dekning av APP første forsikringsår. Ny vurdering før forsikringen fornyes.
- Sikkerhetsforskrift: Ved innkjøp av dyr skal dette kun skje fra godkjent avlsbesetning med godkjent SPF-status fra helsegrissystemet som driftes av Animalia AS.

Classified: General Business

SPF, fortsett:

- **Ny kunde, allerede SPF**
- Det skal foretas en vurdering av om det er naturlig/nødvendig med tiltak i svinebesetninger som ligger nærmere enn 400 meter (avstand målt fra driftsbygning til driftsbygning alternativt fra der svin holdes / ferdes) fra besetningen. Eksempelvis kan det lages avtaler om at nærliggende slaktegrisbesetninger kun skal motta SPF-dyr. Denne vurderingen gjøres av slakteriets veterinærkonsulent og kopi av vurderingen skal sendes forsikringsselskapet.
- Uteområdet skal være utformet på en slik måte at gnagere hindres fra å oppholde seg nær besetningens driftsbygning. Dette kan omfatte fjerning av beplantning / vegetasjon, grusing / steinlegging, rydding langs vegger og gårdsplass.
- Dersom det tidligere har vært påvist APP hos produsenten skal det vurderes om vi bør ta forbehold mot dekning av APP første forsikringsår. Momenter av betydning i denne vurderingen er hvor lenge besetningene har vært SPF og hvor lang tid som har gått fra siste påvisning / sanering. Særlig oppmerksomhet mot besetning som har hatt SPF-status i mindre enn 2 år. Dokumentasjonskrav for besetningseier. Ved forbehold mot APP gjennomføres ny vurdering før forsikringen fornyes igjen etter ett år.
- Sikkerhetsforskrift: Ved innkjøp av dyr skal dette kun skje fra godkjent avlsbesetning med godkjent SPF-status fra helsegrissystemet som driftes av Animalia AS.

Classified: General Business

Konklusjon SPF og Gjensidige:

- **JA, Gjensidige forsikrer SPF og når omlagt til SPF. Vi støtter omlegging til SPF og ser nytten for hele svinenæringa! MEN……**

- Vi har god dialog og kontakt med NORSVIN og Animalia; faglig støtte og samhandling.

- **For deg:**
  - God planlegging med godkjent saneringsplan **FØR** innsett og kontakt med Gjensidige!
  - Dersom kortere avstand enn **400 meter** til nærmeste «svine-nabo», sørg for samtidig sanering og omlegging gjennom god dialog, samt aktiv deltakelse fra varemottager/Animalia.
  - **Gode rutiner, orden og renhold!!**

- Hvorfor så «strengt»?: Når SPF-gris blir syke, så blir de syke. **Terskelen for å sanerer er blitt betydelig lavere siste årene; forholdet til dyrevelferd og holdforskrifter!**

Classified: General Business

Definisjon normaltap, ulykke og sykdom:

Definisjoner

Normaltap: Besetningens gjennomsnittstap pr. år de siste 3 år. Ekstraordinære hendelser som for eksempel ulykke som rammer flere dyr samtidig eller sykdom som medfører pålegg fra Mattilsynet, skal ikke medregnes i normaltapet.

Ulykke: Fysisk skade oppstått ved en plutselig og uforutsett, ytre begivenhet som for eksempel brann, gjødselgass og ventilasjonssvikt.

Sykdom: Unormal redusert fysisk tilstand som skyldes fôrforgiftning, bakterier, virus, sopp og parasitter, svikt i indre organer, kreft og fødselskomplikasjoner.

Skadetidspunktet settes til når sykdommen oppdages.

Classified: General Business

Pris på forsikringen av din svineproduksjon?

Helt individuelt ift dine valg og omsetning.

Noe påvirket av «ditt lederskap».

Ikke sammenlignbart med andre!

Hvilke utfordringer og farer er det hjemme hos deg som kan forårsake skader som skaper problemer for deg, dyra, familien, økonomien og landbruket?

= Grundig vurdering og ROS-analyse!

Ta gjerne med deg din varemotaker i denne vurderinga!?

Forsikring Svineproduksjon, dine valgmuligheter;

- Hva påvirker dine valg av forsikringsløsning og dekningsnivå?

- Forsikringsselger sine anbefalinger?
- Din og deres økonomiske situasjon?
- Forholdet til andre kollegaer i svinenæringa?
- Livsløpet, sivil status mm?
- Generasjonsskifte?
- Egen risiko?
- Hva er jeg villig til å ta av egen risiko?
- Hvor avhengig er jeg av det økonomiske bidraget grisen gir?
- Sannsynligheten for skade?
- Sannsynlighet for sykdom som krever sanering?
- Hva stiller «min» varemottaker opp med??

Classified: General Business

Brenner det i norsk landbruk?

10. august 2022 kl. 00:07 **Brann i grisehus i Rogaland** · Det brenner i en driftsbygning med rundt 600 griser på Klepp i Rogaland. Brannvesenet har startet slukking og det er fare for spredning til andre bygninger, melder operasjonssentralen i Sør-Vest politidistrikt.

– Brannvesenet har ikke kontroll på brannen. I grisehuset er det flere hundre griser. Det er mye røyk i området så en ber om at nærliggende hus lukker dører og vinder slik at de ikke blir eksponert for røyk, skriver politiet på Twitter.

Politiet fikk melding om brannen klokka 23.36.

ARTIKKEL

500 griser brant inne i grisefjøs på Jæren

Det var en kraftig brann ved Revetal. Torsdag morgen jobber brannmannskapene med etterslukking. (Video: Peder Gjersøe)

Classified: General Business

Noen ganger, kanskje oftere enn det vi får vite noe om, stanser vi branntilløp og branner???

Adresseavisen NYHETER SPORT KULTUR DEBATT UKEADRESSA PLAY

Midt i fjøsstellet gikk brann-alarmen: – Ble jo redd

– Føles trygt

– Vi var i gang med fjøsstellet da brannalarmen gikk. Vi slo full alarm med frykt for brann. Mannen min og jeg ble fort enige om at han skulle prøve og slukke mens jeg ringte brannvesenet. Det gikk på sekunder det.

Det viste seg heldigvis å ikke være snakk om åpne flammer. Det hadde gått varmgang i en kompressor, som gjorde at det kom mye røyk.

Etter hendelsen forteller Haugen at hun sitter med flere følelser etter utrykningen.

– For det første føles det veldig trygt at de rykker ut på kort varsel. Det hadde vært helt

Sensorer i sikringsskap, motorer ol:

Meråker Grønt (med Gjensidige-samtykke)
Etter installasjon av EloTemp i alle el-skap ble det varslet om varmgang i flere skap. Elektriker ble tilkalt og fant flere brannfarlige feil som ble utbedret umiddelbart.
Gartneriet har nå rutine på å kontakte installatør allerede ved forvarsel.

Eksempler på andre hendelser uten Gjensidige-samtykke:

Grønnsaksprodusent i Viken
Fikk kritisk varsel fra EloTemp bare dager etter termografering.
Ved inspeksjon ble det funnet en defekt sirkulasjonsvifte med temperaturer over 100 °C, utbedret før skade.

Gartneri i Lier
EloTemp oppdaget tidlig et branntilløp i el-skap.
Gartneren fikk varsel på telefon, iverksatte tiltak og hindret brannutvikling. Verdier for om lag 60 mill. kr og 13 000 m² bygningsmasse ble reddet.

Gårdbruker i Stange
Varsel om høy temperatur i El-skap i bolig førte til utrykning fra elektriker som oppdaget defekt komponent.
Feilen ble rettet og temperaturen normalisert, potensiell storskade unngått.

Vi har også flere lignende tilfeller fra Nord-Trøndelag hvor sensorer varslet om kritisk temperatur allerede under installasjon, før skapene ble lukket og satt i drift.
Disse eksemplene viser hvordan kontinuerlig temperaturovervåkning med EloTemp gir en *tidligere varsling* enn tradisjonell termografering eller periodisk el-kontroll, og dermed fungerer som et effektivt supplement i skadeforebyggingen.

Classified: General Business

Risikobildet har endret seg, en dramatisk utvikling i konsekvens. (Gjensidige sine tall)

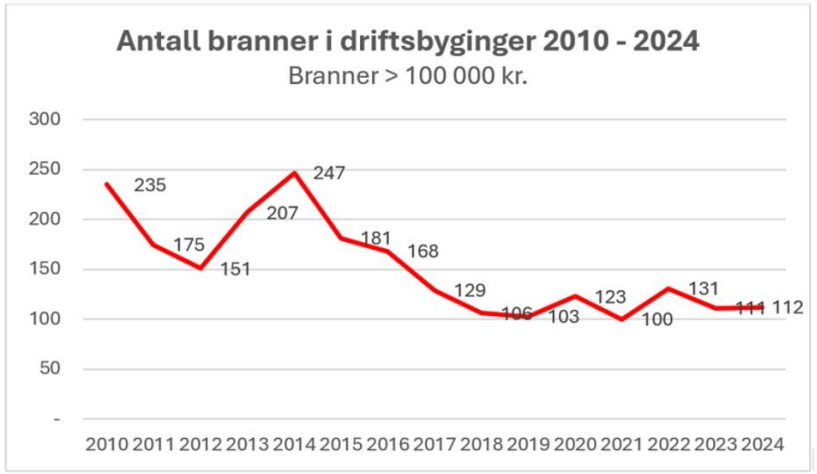

DRIFTSBYGNING - FASTSATT ERSTATNING

	Årgang					
År	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**
Kroner	149 177 643	278 134 553	192 163 089	313 707 099	312 446 717	371 654 697

Classified: General Business

Tekniske tiltak, krav og regler:

Løser ikke alt ved tekniske tiltak, viktigst med adferd!!

«Alle» skader og ulykker kan forhindres!

Det handler (nesten alltid) om adferd, holdninger og gode rutiner!

Tiltak, egne og tekniske:

- Rutiner for **vedlikehold og renhold!!**
- **El-kontroll med termografering hvert 3. år**
- **Brannalarmanlegg med årskontroll!**
- Sensorteknologi.
- **Seksjonering i bygg og mellom bygg**
- **Dyreflyt og dyrehandtering, smitte og ulykker:**
- **Velge riktige produkter, sette krav!**

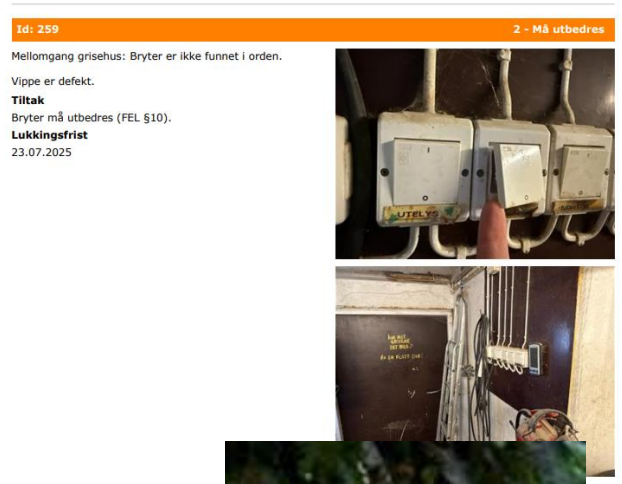

Classified: General Business

Forebygge smitte husdyrsykdommer:

- Litt skadeforebygging hver dag!!!
- Påminnelser som er synlige!
- Rutiner for deg og dine «medarbeidere»!
- Utfordre dine faglige besøkende!
- Smittesluser, også for deg!
- Solide rutiner ved innkjøp av livdyr, rekruttering.
- SPF er mer utfordrende, men……bedre økonomi.
- «Alt inn – alt ut», rengjøring og vedlikehold.
- Hva med storfe og småfe, vask og renhold?
- «Det er under min ledelse……!!!»

Classified: General Business

Hva kan du selv påvirke?

Gjensidige

Din ledelse
Ditt management
Dine rutiner
Din adferd

Takk, og lykke til med drifta!
Mye og det meste går veldig bra, men……
Du kan gjøre en forskjell!

Per-Asbjørn Andvik, Gjensidige